

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 110 (11608)

1981 жылдың май 10, воскресенье

УНДАВИЛЕТТИНГЕН
1925 Чыдаа

Өрттә 2 кәд

ЭШ Л. И. БРЕЖНЕВТИН
КИЕВЧЕ ЧОРУПКАНЫ

СЭКП ТК-ның Чыгыш сек-
ретары, ССРЭ-нин Лэди С.
Седарин Президиумунун Да-
гыз Л. И. Брежнев май 8-те
Москвадан Киевке чорупкан.
Ол «1941—1945 чылдарын
Ода-чурттуг Улуг дайынын
тогузунун жаркан куруне му-
нун деп моральдык жомок-
тоштурган кылган. Колбаш-
ка байырлагда кичире.

Эш Л. И. Брежнев-биле кады
СЭКП ТК-нын Политбюро ке-
жигүчү, ССРЭ-нин камгала
министр Д. Ф. Устинов бол-
ган СЭКП ТК-нын Политбу-
ро кежигүчү байырлагда
Москвадан делегациясынын

баштыны СЭКП-ның МХК-ның бирги секретары В. В. Гришин олар база чорунка нар.

СЭКП ТК-ның Политбюро кежигуинери Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, А. А. Громыко, М. А. Суслов, Н. А. Тихонов, К. У. Черненко, СЭКП ТК-ның Политбюро кежигуинери кандидатлары П. А. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, СЭКП ТК-ның секретарлары И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Змынин, К. В. Рукасов, СЭКП ТК-ның кежигуинери Г. С. Павлов, И.

Павловский, С. К. Цивилев,
Г. К. Ципес, Н. А. Шелюков.
СЭКП ТК-ым кезигууну
кандидат Ю. М. Чурбанов
СЭКП ТК-ын Чингине сек-
ретарынын референти Е. М.
Самотский иш Л. И. Брже-
невти коздалда уэзюнөр.

Ол ышкан СЭКП ТК-ын
Чингине секретарынын дуза-
лачкылары — СЭКП ТК-ын
кезигуунери — А. М. Алекс-
саров, Е. Э. Цуканов, СЭКП
ТК-ын кезигуунери канди-
дат А. И. Благот, олар баян-
Киевче чорукканнар.

(СЭТА).

(CETA).

КЫЗ ЧЕРИНГЕ ЧҮРЕКТИҢ ХАНЫЗЫНДАН УТКУУШКУН

КНЕВ. (СЭТА-ның тус-
хай корр.). Бу хун—май 9,
Советтер җуртунуң улаустын,
кезеңде утундурабас болган
оларнын сатыш-сеткилин ко-
лдурутын. А кичекилерге ол
бөтүн ийик даскыр байырла-
нын олар Тилгеле байырла-
нын кемделген байырла-
салчы — Леонид Ильич Бреж-
нев-биле ужурашкан. СЭКП
ТК-нын Чынгине секретары,
СРЭЗ-нын Дээди Советинин
Президиумунун Даргазы
«1941—1945 чылдарнын Ала-
ртутуң Улут ыдылнын то-
тузунуң Украинада куруне мы-
сей» деп тураскал компе-
кизин аждадыларга тураскал-
ган байырдалларга киржиди
дээш Украин СР-нын байы,
сыйдалына дөк берген.

Эш Л. И. Брежнев-биле калың
СЭКП ТК-нын Политбюро ке-
жигучу, СРЭЗ-нын камгала-
ны министри Л. Ф. Устинов, ба-
йырдалларга Москва делега-
тизанын багытын СЭКП
ТК-нын Политбюро кежигучу,
СЭКП Москва хооромдуғун
бирги секретары В. В. Гринич
дөк берген.

секретарьлары, шериг началь-
никтер, дайын хоотунлары,
адларын кижилер — Совет
Эвляеинин Маалырлары бол-
гай Социалистик Куп-ажы-
дын Маалырлары чораян.

Утканарнын арызатын Совет
Армиянын болгаш Шериг
Далай Флодунун Политикти-
кол эргелигинин начальни-
ктеринин армия генералы А. А. Епишев
ке баштаган СССР-нин Кам-
дала министрствозунун, дай-
нын хоотунларын совет ко-
митетинин, маалым жоруйла-
нын, Уралланын областры-
нын делегациялары база чо-
разын.

Киевте байырладаларга
Д. И. Брежнев-дине калы-
СЭКП ТК-нын Чингиле сек-
ретарынын дузаткычылары —
СЭКП ТК-нын кижигунерин
А. М. Ахмедовлар, Г. Э. И-
схановлар, СЭКП ТК-нын киж-
гунерин калалар А. Н. Блат-
тинге челе берген.

Вокзалдын перронуна эки
ажалтын мушкамылары Ле-
онид Ильичинге хундуктекин
рунукчалар белгиз сунган.
Ильичинин боодал-боодал

Украин ССР-нің құрғы гимни
мерия күтсектеп.

Л. И. Брежнев совет де
Иычыларының — чага шері
лерінің, жуудуқуының,
дажыларының чыскалың әр
ғзы.

Автомашиналар мемориалды
комплекске шуштур чорупқа
Эрте-буруң болғаш кезеңі
зямик Киевтің қудумчалар
болған шәдері қызыл тұтар
болған, украин ұлғалары
біледі шығар. Қудумча
лары кежілар, бажиңар
«СЭКП-ге алдар», «ССР
Конституцияны дегерінің»,
«ССР-нің эрес-діам Чесені
ти күштері дегерінің», «Ви
гу-де құвең кижиңиң чага
чоруу дзеш, кижи дзеш» де
лозулар чабышталар деп
мал турған. Чер болғанда ө
рішпуклет арын-шырайлар.

Октябрь Революцияны атты
мәде республиканың чоғал
лықы қол-қол коллективте
тиң нити ыры бәтуе Сова
Ала-құртқа ленинги партия
ССР-нің улустарының бізге
бас байырланта тұрасқа
ларын күтсектеп. «Арсен

СЭКП Т.К.нын Полтавире
жекигуу, Украинааны Компар-
тиянын Т.К-нын бириги сек-
ретары В. В. Шербицкий. Ле-
нинград делегациянын баш-
ты, СЭКП Ленинград обком-
унун бириги секретары Г. В.
Романов, Украин ССР-нин
Ленинград облусундагы Прези-
дент Дарган А. П. Фатков
ко, республиканын Министрлер
Чукулденин Дарган А. П.
Лешко Киев вокзалында Леон-
ид Ильич Брежневте орунчу-
гу-чулукту белек учкул алды.
Украинаанын ардактуу У-
краин ССР-нин 400.000 эски-
дугуучулары, партиянын
жаш активдери, 100000 же-
гуниери болгон жекигуучу-
канынатыры, республиканын
партия обкомдарынын бири

«Совет Эмелдигинин болгон Ууранн ССР-ини куруусу туктавын» кешчилеринин толдарында байырдала транспаранттар чакан. Кочукчу улус ханалы: «Маздун-хоорай Киев Силерге минне болгон кешчилер туру эргин. Ленин Ильяны» деп толун бижиле каан.

Энн Бржежев толалс унуу келген. Киевчилер ону ургуу кешчилер алдын жаскызынган кешчилер, чукустун казынган кешчилер, кешчилеринин бижиле каан. Хунуудула танымалын минн жаламачынин рапорт берген.

Совет Эмелдигинин болгон

Автоматизиналар бүгү согуш-
тургаар көрүп орла. Көөнөт-
он-он үч чыгарып калып, ая-
ттын Ички Бөлүмүндө сактал-
тын, ханымалыа берүүсүндө
байыр педирял турган.

**Е. ИВАНОВ,
А. БЕДИКОВ**

Эш Л. И. БРЕЖНЕВТИҢ чугаазы

Эргэм киевчилер! Бистия турмуштук адалдык маалым коругуларымчыл туундукту деги-деги эргем! Эргем! Эштер!

Бугуну, булуту бугу улусуу байырлаады — Тилекеде туугу козбайшар СЭКП Топ Комиссиянын, Дээлэ Советтин Претидумууну, Совет чакыткы туркутун ханымында байыр тилегиликсинерин хамыктук мурунда силерге дамычларын эшээрээр көрүрүн.

Ба байырлаады сагыш-сеткиликчи ханы сүрөөдөл-биле, хамыктук кыжымдаалык сеткил-бизе болгаш патриотук туундук улуг чогурааланыштык-биле демег-леңерин баргы келгил ичылгач-даа булут, ичылгач совет-ог-бузе бистини чогуу улуг тургустуа чок, айрыла ирлалын турары ышан, бистерин бүтүдүсикке дари-биле чытталга ба байырлаа ышан-ла карактарда аштаргы өөрүшкү-дур.

Совет улусуну Ала-туртуну улуг дайынынын дугайдык тургусталдылар ба өнүр тургусталды комплексини чогуу-ла турары бугу дайын турары ычналгаш туундук Мейзе, эгесилден тоңдукту декар дайыныны оруктары-биле эркек келгиле, Совет Укумалык болгаш оор алдарды байырлаадылар хостар! Азын улуг улусукуларымчыл кыржыкыныгыс, бугуну байырлаадылар, булут сагыш-сеткилик ханы сүрөөдөлүн келер-дур.

Ала-туртуну Улут дайыны өрөтүн чыл мурунда эгесиз.

1941 чылымд июнь 22-нчд чакгыз кааң хуану ол уеиң кижилери экя билер боор. Империялэмизин ие кырынг чыдыр — кааңыг орукчука үшшамын күүштери — бистин чуртутусте дайымчк отугт шурунган-биле ол хүн халла кирген. Ол күштер боттарынын сорулагын чакырбайр тургайар. Олар социализмн ууту-каарын кузүүнер. Чону капта-талың дараа-кычкычын ап отканкан бистин чуртутусте олар географтың карталаан аралдыр сүүрүп кааптарын кузүүнер. Олүрер-чидарер, хилиңчектээр, деринилээр ко-руктарың, араатаныз аажы-лаашкынарнын кыраңг дүңү бүгү кижэ төрөлгөтөиниң кы-рынга үр үсүлде дарагесе-турарын олар кузүүнер.

Бозунуң оор-дэрин агрес-сиямыз да фашизм үр белеткен-де, даа раскыяныңын дэ-тэжымешиңе, дэ ялган, ол аажок уут күчүң айылаар-алган. Бозунуң раскыялары-биле калы барык бүгү Европ-ын болтам Азияны элээн кезе-ккээ ол әжелет алган. Бина-ганга харын Барын чүске амак-хай кижилерге ыччан фашизм-ге удуң чүү-дэ түве туржун ымылаас ышкыат кылдыр са-гындылары турган.

Ымналз-лаа совет удус фа-шизмтиң хаалопчк оруун ший-дирлиң дугай туржукан. Ке-ниңиң партизаны долданыр сыйып каттышкан, бозунуң чүртүн, бозунуң хостагалз-каа, бозунуң амыдылаан ысалаа

рын камгалаарынч ол көдүр-
лүп үйгөн. Совет кижилерин
туруштугу болган маалында
норку бодушчуларынч чорд
дулазын эскертпн шыаан.

Фашизмге уаур демисте
чааскан болбаан бис. Ги-
джерликке эжелестирген айка-
хей чуртарга бистин кор-
гүш көк сорукчуларымысты
— партизаныны, удууланымш-
тын маалыларын утпаан бис.
Антигитлерин козичица тала-
зы-биле бистин эжелестирген
вистин солдаттарын утпаан
бис. Бичалаажок дайынга кола-
аур үрре — солдг кижинин
хүчтү туулуунга таварышкан ол
тодары бфактымы база уттуу
шмдааыс бис.

Ие-төрөз чурт бодуу-
чээрби милддон оолдарын бич-
чаз кыстарын чидирген. Олар
заводтарга болган хөау-шөл-
дерге куш-акымдын маалы-
лары, никеелер азз үркте-
дениер, шүкүчүлөр азы көс-
мостуң шингизчилкелери, чан-
гыс өс-биле мучгалааыш, чан-
гилеринч чаагай аса-кежжи-
нин тургузукулари болган
туруп болур турганар. Би-
чалаажок салым-хуу бир өнө-
болганы ол-дур. Совет киж-
леринч аса-кежжи дэст бот-
тарымың амы-тынн бээр
ужур оларга таварышкан. Ие-
чанган олар амы-тынн бер-
тениер-дээ. Оларынч эштери,
оларынч уруулары болган
оларынч уруг-тарын болган
рудаттыган бичиришкен. Ол
таптарынч кизилдин кижилер
табымга чурттанан азын ол-
дур.

[illegible]

дари, бистиң долларымы
додарымы-беле туруп тур-
Олар түтүп дутабын кагаз
мысы, олардын-беле калып
күзүп тоарынымын сактуу
турар бас.

Олун оларын чагырып
даваз, чүге дээрсе олар бист
чүктеристине, бистин ажи
херисте болган тийле.
Ажил-хуштар болган бист
уулу-хуштар болган бист
тий-беле кады чурт-
Оларын чырыктыгы чурт-
варлары, оларын сыныч
характери, бистин револю-
идаларымын тийле.
ынне оларын шыныч бузу-
лн дайын союлуде торутту-
геш, өзүп келген салгыкты
да толгарып көстүп турар.

Делегейки ийги даймын
чи союлду дайын болган
дартын беш чылаңы тутууда
бас тийлегелин чазымын
фронтчугар бистер бузуп
турган бас. Бистин ажи-то-
деривис частышкынарын
даажын, агзар дүвүрүзүн
сүрдөйчиг меэззин кажан-
дымаваз, кжи ханынын ту-
турн, оларын ааларын
базынары калчалыг чы-
бышыка дуоукталгаын к
жун-даз карбес дээрзинге б
турган бист бас. Даймын-
ле шинтипиря тулушкуну
күштү ол бузурел биске бер-
турган. Бистиң чуртуву
болган бүтү-ле дилтерге ма

Т И И Л Е Л Г Е Н И Н
БАЙЫРЛАЛЫН ХОЛБАШТЫР

[illegible]

газалиясына хүндтүгөлдөй
базарлыкты ачып.

Э. Л. И. Брешнев боюнча
чугадыгы мича деп оюмдун
демектези.

Партиянын XXVI съездин
кия шийтирлер чогулганды
га, республикаларын, край
ларын, областтарын, коорай
ларын инициативизмга, ра
дон бурунун, бурунун
коллектив бурунун баз бис
тин айма-иния бурунун
инициативизмга делем орун
тарын аймаын турар.

Бо залда Москвитин, Ле
нинградтын, оск малайр
райларын телекечтери би
рийн бармалаа делем, бистин
айрыкча делем. Төрүн тургу
стун бистин делемин бийлиги

каттылырларымыз хутайыл
демделээр, артык зым боол
деп болбай-дыр меп. Ол азгир
чурттуу аажок уулз материал
дыт куурлавырларын, оон эр-
те-техниктиг чедикшиини кы-
зыл-атгайжы бую-бисе аажы-
лазырнын эч чугула негелде-
ыккажы.

Леонид Ильяч Брежневти
чутазын зылыш чыскаапыкты-
ры-биле чуткаан.

Эш В. В. Шербияжы Киевко
Тураксаа компетинти жам-
зымчылыкты кырышкан эл-
чи-бисе чурткыра туректин ха-
зынзын ала орууп чедтириши-
инерге ээсин.

Душкетей шайаалга чуректин
хаынзындак, эш-хуу байдалга
чуткен.

ЧОННУН МӨНГӨ ТУРАСКААЛЫ

Билдигмэс солдаттыг Москва хоёрунгэ май 9-та, Тийлэлтэ байрлалында, кижилер кайгамчык хей чыгнал. Дайныгч болгаш күш-ажалдыг хоочуниары, Совет Армияныг болгаш Флоттуг дайныгчлары, школагчлар, найысылалдыг аалмылары агай төмүк цок кээт турган. Ала-чүртүг - Улуг да-

Александров салынга найымдал гарнизонунун чыкаалдарына чыксаалыпкан. Чыкаалтан нарын кырында — эжелектерге удуз тулуушкуннарта киришкен кезектеринин дайынчы тутары.

чангыланып турган. Билдинмес солдаттың хөбүрүгө чечектерин салган. Чынгыр-кызыл кожаада мынча деп бижип каагн: «СССР-нүн Чечектик Күштеринин дайынчыларынан Билдинмес солдатка». Фашисттик эжелекчилерге удуу демилгелер боттарынын амы-тынын берген маздырларга тураскаалды.

Айымым чылдарында тижер-
лээр чүве чок мааларыг чо-
рукту кылган болгаш Ала-
чүрттүн аас-кежи, өртемчейге
тайбын амдырал дээш амы-
танын берген солдатка тура-
каалын бузулалын кылыр дээш
олар апал келгенер.

Дайымдан эеп келбейн бар-
ганыкага амыртыктыг тура-

ССРЭ-ний камгадал министрийнх бигри оралакчылары Совет Эвилелиний маршаллары Н. В. Огарков, В. Г. Куликов, С. Л. Соколов, ССРЭ-ний камгадал министрийнх оралакчылары, генераллар, адмираллар совет шериглелге тураскаалды сактыг бузулар дээш болз агаа чедип келгениер.

Совет Эвелетиниң куруе
гимназияниң аялгзы таңгыла-
рып-унге. Москва гариязону-
нуң шеряглери Бядикмес сол-
даттың хөөрунүң базры-биле
дайытчы буулаын кылбы-
шаан, тускаал-биле эрткен.

ДУУН НАЙЫСЫЛАЛГА

1981 жылдың май 9. Совет
устузу гитлериз Германия
ын чыла шамакында бок
теогут Тилегиин 36 ч
оюну хүн. Республика
ысылыкында бок б
теогут чылаз. шиметин
ССР-нн Күрүне туу,
ысылыкында бүгү респу
лыктарын ту. т. т. т. т. т.
күзү, Ала-чүртүн Улут дай
ныкын үзмөк болган тайбы
штин чыгарылыа. да чога
тылган дайнык ырылар бай
ылым чыгарылыа ту
Шоо. Ш. Ш. Ш. Ш. Ш. Ш.
шөмө: солд, комсомол
шонер, николанлар, чалтар
туулу, бөгүтү дайныкы
тил-тегиныа — дээш, шөл
ымын чок көз Найсыла

[illegible]

төзгүчтөшдөрү турсааккалайды
 баарыга динг чечектери,
 когага гирляндлары салган.
 Хоочундарын бакымага Совет
 Эмелинчиг Маалдыр Л. Н.
 Ефимов, Аалар ординсигн бүгү
 үш чегериниг эйлектиги
 Л. М. Комариниг, Ленин ор-
 диниг эйлекчигер А. И.
 Каниунини, М. Г. Мамаева,
 тыма эки туратчыр Т. Х. Төт-
 жаз, М. Т. Монгуш, Б. III
 Ламба болгон өскөр-даа по-
 раан.

С. МОНГАЛ.

ЧУРУКТА: В. И. Ленинге
 турсааккалай баарыга сеп-
 тек салган байырма агуула-
 дигн түзө.

А. ЗАЙЦЕВТИН фотоз.

С. МОНГАЛ

тураскаалдың баарында че-
пек салган байырлыг дуула-
дың үзін.

